

státní opera praha

PhDr. ONDŘEJ ČERNÝ

Pověřený ředitel Státní opery Praha

TISKOVÁ ZPRÁVA

vydaná ke dni 24. 3. 2011

ADOLPHE CHARLES ADAM

GISELLE

Premiéra 7. dubna 2011 v 19.00 hodin ve Státní opeře Praha

Adolphe Charles Adam (1803–1856)

GISELLE

Libreto: Théophile Gautier, Vernoy de Saint-Georges
Choreografie: Hana Vláčilová podle Jeana Coralliho, Julese Perrota a Maria Petipy
Režie: Hana Vláčilová
Dirigent: Tomáš Brauner
Scéna: Martin Černý
Kostýmy: Josef Jelínek
Asistenti choreografie: Marie Hybešová, Michael Šebor, Jurij Slypyč

Premiéra: 7. DUBNA 2011

OSOBY A OBSAZENÍ

Giselle Miho Ogimoto, Zuzana Hvizdalová, Rebecca King
Vévoda Albert (Loys) Michal Krčmář, Viktor Kocian, Michal Štípa, j. h.
Hilarion Viktor Kocian, Richard Hlinka, Jurij Slypyč, Yevgen Lisovyk
Berthe, matka Giselle Marie Hybešová, Olga Kyndlová
Princ z Courlandu Milan Boček
Bathilde, jeho dcera Iva Povrazníková, Kamila Madejová
Wilfrid, Albertův přítel Petr Jirsa, Jan Kadlec
Svatební pár Petra Nálevková, Daria Lazucova, Irina Burduja, Helene Chavarot, Richard Hlinka, Veaceslav Burlac, Sergej Gherciu
Šlechta, doprovod dámy Lucie Tománková, Kateřina Babišová, Marcela Hlobilová, Andrea Grofová, Daniela Poková
Šlechta, doprovod páni Igor Kolva, Libor Bernklau, Petr Jirsa
Myrtha Rebecca King, Alina Nanu, Lucie Rákosníková, Zuzana Hvizdalová
Družky Myrthy Lucie Rákosníková, Petra Nálevková, Philippine de Sevin, Lauren Richter, Iva Povrazníková, Yuriko Kitamura

1. JEDNÁNÍ

Přítelkyně Giselle Helena Fábiková, Helene Chavarot, Lucie Rákosníková, Lauren Richter, Alina Nanu, Philippine de Sevin, Petra Sonntágová, Lucie Kozlová, Kamila Madejová, Irina Burduja, Iva Povrazníková, Petra Nálevková, Marcela Pupsová

Vinaři Ivana Blažková, Marcela Pupsová, Petra Nálevková, Karolina Nováková, Radka Slatinská, Veronika Telnarová, Irina Burduja, Daria Lazucova, Petra Sonntágová, Lucie Kozlová, Kamila Madejová

Marek Kašparovský, Josef Svoboda, Lionel de Bayser, Martin Dinuš, Martin Gebauer, Jurij Kolva, Ladislav Lojda, Yevgen Lisovyk, Jurij Slypyč, Richard Hlinka, Veaceslav Burlac, Sergej Gherciu

2. JEDNÁNÍ

Víly všechny dívky a studentky Taneční konzervatoře hl. m. Praha

OBSAH

---

1. JEDNÁNÍ

Ráno ve vinařské vesnici kdesi v Porýní. Lesník Hilarion obchází stavení, ve kterém bydlí Giselle, mladá venkovská dívka, do níž je zamilován. Tuší, že ona miluje jiného, vesničana Loyse. Hilarion přitom cítí, že s Loysem není něco v pořádku. Stává se tajným svědkem Loysova setkání s Wilfridem a začíná tušit pravdu. Loys není prostý venkovan, nýbrž vévoda Albert, který vystupuje pod cizím jménem v přestrojení z lásky k Giselle. Ani ta netuší, kým její miláček ve skutečnosti je. Šťastna vyběhá ze stavení a vrhá se mu do náruče. Ujišťuje se jeho láskou otrháváním lístků kopretiny a nevšimne si, že se kladného výsledku dopočítala jen drobným Albertovým úskokem. Hilarion se pokouší Giselle před Albertem varovat, ale marně. Náhodné Albertovo gesto k pasu jakoby po meči však jen utvrdí jeho podezření. Přichází skupina Giselliných přítelkyň a ona se s nimi dává do tance. Matka ji však varuje – má křehké zdraví a každé vzrušení jí může uškodit. Přítelkyně se rozcházejí a Giselle se na chvíli s Albertem loučí. Blíží se lovecká výprava v čele s princem z Courlandu a jeho dcerou Bathildou, s níž je Albert oficiálně zasnouben. Albert stačí včas odběhnout.

Hilarion vniká do chýše, která Albertovi slouží jako skrýš, a nachází tam důkaz jeho urozeného původu – meč s erbem. Za zvuku lesních rohů přichází princ z Courlandu, Bathilda a jejich družina. Chtějí se zde občerstvit a na chvíli si odpočinout. Bathildu upoutá Gisellina krása a když se dozví, že je dívka zamilována, daruje jí drahocenný šperk. Společnost pokračuje v cestě. Svolat je má hlas lesního rohu, který tu princ zanechává. Albert se vrací v domnění, že už nebezpečí pominulo. Teď se sem sbíhá celá vesnice oslavit svatbu dvou mladých venkovanů. Veselí přeruší Hilarion. Nejprve mečem usvědčuje Alberta z podvodu a zrady a pak zatroubí na roh, čímž přivolá prince a Bathildu. Ti s údivem poznávají mezi vesničany Alberta a Bathilda se k němu hlásí jako ke svému snoubenci. Giselle pochopí, že byla oklamána. Šílí zoufalstvím, v pomatení myslí znovu prožívá okamžiky svého někdejšího štěstí a padá mrtva k zemi.

2. JEDNÁNÍ

Gisellin hrob v hlubokém lese. Je půlnoc, čas, kdy se zjevují víly. Myrtha, jejich královna, svolává svou družinu. Tvoří ji dívky, které zemřely z nešťastné lásky těsně před svatbou. Teď je jejich údělem přinášet zkázu osamělým nočním poutníkům. Giselle se právě dnes stává jejich novou členkou. Hilarion, pronásledován výčitkami svědomí, že způsobil smrt své milované, přichází k jejímu hrobu. Náhle se ocitá v kruhu víl, které se s ním na pokyn Myrthy dávají do osudného tance. Marně volá po slitování – na pokraji smrti mizí ve vlnách lesního jezera. Také Albert nemůže na Giselle zapomenout a přichází položit na její hrob květiny. K jeho úžasu se před ním zjevuje její přízrak. Zjevuje se však také Myrtha s ostatními vilami a odsuzuje ho ke stejné záhubě jako Hilariona. Giselle však silou své lásky překonává neúprosný ortel. Albert sice ztrácí síly, ale s Gisellinou pomocí vytrvá v tanci až do rána. S prvními ranními paprsky se víly rozplývají. Mizí však také přízrak Giselle a Albert, zachráněný z moci zlých sil, klesá na hrob své lásky.

BALADA O LÁSCE A SMRTI

Bylo to zřejmě někdy na jaře 1841 – francouzský romantik, básník, novinář, divadelní kritik, velký ctitel baletního umění (a baletek) Théophile Gautier se začel do knihy *De l'Allemagne* (Z Německa), jejímž autorem byl jeho přítel, rovněž básník Heinrich Heine. Gautiera zaujala zmínka o pověsti, podle níž se dívky zemřelé těsně před svatbou mění ve víly, které za noci vábí osamělé poutníky a utancovávají je k smrti. „Jak hezký balet by se z toho dal udělat!“, zvolal prý Gautier – jistě tak trochu s pomyšlením na primabalerinu Carlottu Grisi, kterou byl v té době okouzlen. Ještě téhož večera se v Opeře svěřil se svým nápadem kolegovi, který už měl zkušenost s psaním baletních libret. Byl jím Jules Henri Vernoy de Saint-Georges. Oba přátelé se dali do práce a údajně během tří dnů bylo libreto hotovo, budoucí balet vedením Opery přijat a kompozice zadána v té době velmi úspěšnému a oblíbenému skladateli Adolphu Charlesi Adamovi (1803–1856). Podle Gautierových slov už koncem prvního týdne od zrození nápadu „Adam improvizoval hudbu, dekorace byly skoro hotovy a zkoušelo se plnou parou“. Také Adam ve vzpomínkách uvádí, že kompozici dokončil velmi rychle (jednou píše, že za týden, jindy, že za tři neděle). A nastudování bylo – pokud můžeme věřit dobovým zprávám z listu *Courrier des Théâtres* – záležitostí dvou měsíců.

Chystanou premiéru nového baletu, který podle své tragické hrdinky dostal název *Giselle ou Les Willis* (Giselle aneb Víly), sledovala celá Paříž. Denní tisk v těch dobách věnoval divadelnímu životu mnohem větší pozornost, než jak to známe dnes. V premiérovém inscenačním týmu se sešly špičkové osobnosti Opery – šéfdirigent François-Antoine Habeneck a choreograf baletní mistr Jean Coralli. K návrhu scény byl přizván emeritní šéf výpravy Pierre Ciceri, který se tak po letech vrátil k práci, kostýmy byly dílem Paula Lormiera. Do titulní role byla opravdu obsazena teprve dvaadvacetiletá Carlotta Grisi, něžná modrooká blondýnka italského původu. Všeobecně se vědělo, že na postavě Giselle s ní pracuje také její tehdejší manžel, renomovaný choreograf Jules Perrot.

Na poslední chvíli před premiérou bylo do baletu vloženo pas de deux rustique (venkovské pas de deux) na hudbu Friedricha Burgmüllera. S dějem baletu toto číslo, které dodnes v 1. dějství tančí anonymní svatební dvojice, nijak nesouvisí. Původně šlo jen o příležitost pro vystoupení tanečního páru Nathalie Fitzjames a Auguste Mabillé. Přes panující vedra nechyběla na premiéře *Giselle* 28. 6. 1841 v dnes už neexistující budově pařížské Opery v ulici Le Peletier žádná tehdejší francouzská celebrita. A byl to triumf – u publika i u kritiky. Carlottě Grisi, která byla v Opeře angažována teprve půl roku, ředitelství divadla okamžitě mnohonásobně zvýšilo gáži na 12 tisíc franků. Premiéra však znamenala také počátek jejího rozchodu s Perrotem, protože se během zkoušek stačila zahledět do svého mladého kolegy Luciena Petipy, který tančil Alberta.

Ihned po pařížské premiéře se *Giselle* rozletěla po světě. Do roka byla uvedena v Londýně, Petrohradě a Vídni, v roce 1843 v Berlíně a Miláně, za další tři roky až v americkém Bostonu. Nejčastější představitelkou titulní role byla i mimo Paříž právě Carlotta Grisi. Praha viděla *Giselle* poprvé v letech 1850 a 1851 ve Stavovském divadle v rámci hostování dánské tanečnice Lucile Grahn.

Až do roku 1868 se *Giselle* na světových jevištích uváděla v původním tvaru pařížského nastudování. Pak začalo docházet k určitým úpravám. Ty nejpodstatnější vznikly pro Petrohrad v osmdesátých letech 19. století a jejich původcem je „car ruského baletu“, choreograf Marius Petipa (bratr Lucienův). Počátkem 20. století Sergej Ďagilev a jeho Les Ballets Russes seznámil s Petipovou verzí nejprve Paříž a následně celý západní svět. Dnes je tato podoba svým způsobem kodifikována a vychází z ní převážná většina současných uvedení.

Při své pařížské premiéře v roce 1841 tedy *Giselle* vypadala přece jenom poněkud jinak, než jak ji známe my. Zejména 2. dějství doznalo od té doby podstatné změny. Družky Myrthy, královny víl, už nejsou individualizovány národními tanci (orientální, indický, francouzský, německý). Ve finále nepřichází princezna Bathilda utěšit zachráněného, leč žalem zrceného Alberta. Přibyly však Petipovy doplňky, Grand pas des Willis z roku 1884 a dvě variace hlavní hrdinky z roku 1887, pro něž Petipa použil hudbu Ludwiga Minkuse. Jinak part Giselle, tak jak ho pro Grisiovou kdysi postavil Perrot, zůstává zachován, zatímco řada míst původní Corallioho choreografie ne. Kupodivu nikdo se nepokusil vytěžit více z postavy romantického rozervance, nešťastného lesníka Hilariona, kterému se nedostane odpuštění, takže musí – dost nespravedlivě – tragicky zahynout. Scénografické řešení dodnes vychází z Ciceriho návrhů. Odpadly pouze efekty založené na dobové jevištní mechanice – Myrtha se nezjevuje v rozvírajícím se leknínu, víly se

nehoupou na větvích, Giselle jako víla už nelétá vzduchem a v závěru se nepropadá zpět do hrobu. Beze změny zůstává tradiční kostým víl, lehounká, polodlouhá mušelínová sukně a malá křídélka na zádech.

Adamova (a tedy také Coralliho, Perrotova a Petipova) *Giselle* je dnes bezesporu nejznámějším reprezentantem zlatého věku romantického baletu. Je to jistě dáno námětem, za nímž cítíme ruku básníka, melodickou hudbou, svěží ve venkovských scénách a lyricky emotivní v milostných duetech, choreografickou náročností, tak jak se z původních zdrojů ustálila na základě ruské inscenační tradice. Především však je to dáno velkou příležitostí pro strhující výkony sólistů. Postavy Giselle a Alberta najdeme v repertoáru všech baletních hvězd 20. století i těch současných. Jako titul tento balet vcelku odolává nebezpečí modernistických úprav. Se skutečným úspěchem vstoupila do dějin snad jen jediná – inscenace švédského souboru Cullberg Ballet z roku 1982 v originální choreografii Matse Eka, přesazující „bílé“ 2. dějství do prostředí psychiatrické léčebny.

Je zajímavé, že na rozdíl od zemí na západ i na východ od českých hranic se *Giselle* na našich scénách dlouho nemohla prosadit natrvalo. Byla spíše příležitostí ke sporadickému hostování zahraničních primabalerín. Pražské Národní divadlo ji nasadilo na repertoár poprvé v roce 1886 v choreografii Augustina Bergera s jeho manželkou, italskou tanečnicí Juliettou Paltrinieri. Libreto přeložil sám Jaroslav Vrchlický. Výkon Paltrinieriové byl vysoce ceněn i po výrazové stránce, kritik Emanuel Bozděch napsal, že „tančila Gautiera“. Nikdo jistě netušil, že její život je stejně křehký jako život Gisellin a že i ona záhy zemře v mladém věku. Další nastudování v ND v roce 1909 v choreografii Achille Viscusiho bylo pouze záminkou k vystoupení slavné Tamary Karsaviny, takže se hrálo jen čtyřikrát. A pak až primabalerina Jelizaveta Nikolská nastudovala v ND *Giselle* pro sebe v roce 1939 v podobě, kterou znala ze své ruské vlasti.

Definitivní vítězství pro nás ovšem znamenala teprve inscenace ND z roku 1969 v choreografii Jiřího Blažka s vynikající Martou Drottnerovou v titulní roli. Toto nastudování se s nečekaným úspěchem hrálo plných 25 let, vystřídalo se v něm několik generací českých tanečníků a prošlo všemi třemi tehdejšími scénami ND. Svůj nejslavnější den zažilo právě na jevišti dnešní Státní opery Praha (tenkrát Smetanova divadla) 2. 12. 1973, kdy tu po boku Marty Drottnerové vystoupila v úloze Alberta tehdejší hvězda evropského baletu, italský tanečník Paolo Bortoluzzi. V roce 1996 bylo Blažkovo nastudování na dalších pět sezon obnoveno (s Marií Bártovou, Marií Hybešovou, Hanou Vláčilovou a Zuzanou Susovou v titulní roli) a od té doby *Giselle* pevně zakotvila v repertoáru všech našich baletních souborů. Podle současných statistik je po *Labutím jezeru*, *Coppélii* a *Louskáčkově* čtvrtým nejúspěšnějším, a tudíž také nejoblíbenějším baletem v České republice.

JAROSLAV SOMEŠ

ŽIVOTOPISY

HANA VLÁČILOVÁ (režie, choreografie)

Bývalá sólistka Národního divadla v Praze patří k nejvýznamnějším osobnostem českého baletu. Během úspěšné kariéry ověčené několika mezinárodními cenami ztvárnila desítky postav převážně klasického repertoáru a do mysli diváků se zapsala jako znamenitá balerína nadaná muzikálností, přirozeným hereckým projevem i vynikající taneční technikou.

V letech 1968–1973 vystudovala Taneční konzervatoř v Praze, v roce 1974 absolvovala stáž na Petrohradském (Leningradském) státním učilišti A. J. Vaganovové u N. M. Dudinské, zakončenou absolventským vystoupením na scéně Mariinského divadla. Do Národního divadla v Praze nastoupila v roce 1974 a již v roce 1976 získala statut sólistky. V průběhu dvaceti pěti let tančila takové role, jako jsou Popelka, Giselle, Odetta a Odilie v *Labutím jezeře*, Klárka v *Louskáčkově*, Julie v *Romeovi a Julii*, Kitri v *Donu Quijotovi*, Lisa v *Marné opatrnosti*, Frygie ve *Spartakovi*, Marie v *Bachčisarajské fontáně*, Sylfida v *La Sylphide*, Svanilda v *Coppélii*, Olympie v *Hoffmanových povídkách* a mnoho dalších. Působila také jako stálý host Komické opery v Berlíně a Státní opery v Berlíně, hostovala ve Španělsku, Francii, Rakousku, Polsku, v bývalém Sovětském svazu, Belgii, Finsku, Lucembursku, Austrálii, USA a na Kubě. Je držitelkou 1. a 2. ceny mezinárodní baletní soutěže ve Varně 1972 a 1976, 2. ceny baletní soutěže v Tokiu 1976, 1. ceny baletní soutěže v Bratislavě, ceny německé kritiky za rok 1978 a ceny Philip Morris Ballet Flower Award za rok 1995. Od roku 1994 působí jako pedagog na Taneční konzervatoři hl. m. Prahy, v letech 1998–1999 byla rovněž pedagogem baletu Národního divadla a v letech 1999–2004 šéfem baletu Laterny magiky. V roce 2009 nastudovala v Národním divadle moravskoslezském v Ostravě romantický balet *Giselle* A. Ch. Adama.

Se souborem Státní opery Praha spolupracuje již od roku 2005 jako pedagog a baletní mistr, v roce 2007 se jako choreograf a režisér spolupodílela na nastudování klasické verze *Labutího jezera* Petra Iljiče Čajkovského, které se zde s úspěchem hraje až dosud.

TOMÁŠ BRAUNER (dirigent)

Tomáš Brauner (nar. 1978) absolvoval v roce 1999 Pražskou konzervatoř ve hře na hoboj u Františka Kimela a v roce 2001 dirigování u Miriam Němcové a Miroslava Košlera. Akademii múzických umění v Praze absolvoval ve třídě Radomila Elišky, Josefa Kuchinky, Františka Vajnara a Petra Vronského. Následně absolvoval studijní stáž na Universität für Musik und darstellende Kunst Wien u Uroše Lajoviče. Účastnil se také mistrovských dirigentských kursů u Kurta Masura ve Wroclavi. Od roku 2001 spolupracuje jako dirigent s Českou komorní filharmonií, s níž navštívil v roce 2003 mezinárodní hudební festival v Bad Kissingenu, kde provedl Mozartovu *Kouzelnou flétnu*. S tímto orchestrem vystupoval též v Německu, Nizozemí, Švýcarsku, Belgii ad. Na hudebním festivalu v Magdeburgu uvedl s Pražskou komorní operou Mozartova *Dona Giovanniho* a Rossiniho *Lazebníka sevillského*. Jako dirigent se spolupodílel na nahrávce Českého noneta s díly Sergeje Prokofjeva (Praga Digital/Harmonia Mundi). Ve spolupráci s operním studiem Tón Akademie múzických umění v Praze nastudoval a řídil opery Bohuslava Martinů (*Ženitba*) a W. A. Mozarta (*Figarova svatba*). V září 2007 hostoval u Státního moskevského rozhlasového orchestru, s nímž doprovázel přední sólisty z petrohradského Mariinského divadla a moskevského Velkého divadla. V dubnu 2008 se podílel na nastudování Janáčkovy opery *Její pastorkyňa* v Mexico City. Tomáš Brauner pravidelně spolupracuje s Filharmonií Bohuslava Martinů Zlín, Moravskou filharmonií Olomouc, Plzeňskou filharmonií, Severočeskou filharmonií Teplice, Pražským komorním orchestrem, Komorní filharmonií Pardubice ad. V roce 2006 byl jmenován stálým hostujícím dirigentem Českého národního symfonického orchestru a od roku 2008 působí v opeře Divadla J. K. Tyla v Plzni.

Od roku 2009 hostuje ve Státní opeře Praha, kde diriguje Verdiho *Nabucca*, Rossiniho *Lazebníka sevillského* a podílel se na nastudování Verdiho *Otella* a Massenetova *Dona Quichotta*. V listopadu 2010 získal 3. cenu v jedné z nejprestižnějších světových soutěží v oboru dirigování – Dimitris Mitropoulos Competition v Aténách.

MARTIN ČERNÝ (scéna)

Martin Černý vystudoval v letech 1995–2000 scénografii na katedře alternativního a loutkového divadla pražské DAMU. Po absolvování vysoké školy nehledal stále angažmá, ale hostuje na různých scénách, často se stejnými režiséry. Pro Ivana Rajmonta navrhoval celou řadu výprav: pro Shakespearova *Krále Leara* v ruské Jaroslavi, pro Goethova *Fausta* a Molièrova *Dona Juana* v Klicperově divadle v Hradci Králové, pro Molièrovu *Školu žen* v Národním divadle v Brně a také pro řadu inscenací v Národním divadle v Praze: Dostojevského *Múru*, Aischylovu *Oresteiu*, Crimpův *Venkov* či Shakespearova *Coriolana*. Pro Divadlo Na zábradlí navrhl scénu k inscenacím *Platonov je darebák!* v režii Jiřího Pokorného, *Záplavy* režisérky Alice Nellis a *Ředitelé* v režii Márie Záchenské, pro Divadlo F. X. Šaldy v Liberci k muzikálům *Malováno na skle* a *Donaha!* v režii Jána Ďurovčíka, pro Hudební divadlo v Karlíně k muzikálu *Limonádový Joe* a k Brooksovým *Producentům*.

Se Státní operou Praha spolupracoval poprvé v rámci projektu Bušení do železné opony na miniooperách Vladimíra Wimmera *Rytíř a smrt* a *Jelizaweta Bam*. V sezoně 2005/2006 vytvořil kostýmy pro baletní inscenaci Jána Ďurovčíka *Má vlast* a scénu pro *Sen noci svatojánské* v choreografii Libora Vaculíka. V roce 2007 navrhl scénu pro *Labutí jezero* v choreografii Pavla Ďumbaly a Hany Vláčilové a v roce 2008 scénu pro balet *Fantom Opery* Petra Maláska a Libora Vaculíka a pro Pucciniho operu *Bohéma*.

JOSEF JELÍNEK (kostýmy)

Josef Jelínek absolvoval Vysokou školu múzických umění v Bratislavě. Po angažmá v Městském divadle ve Zlíně byl od roku 1983 stálým kostýmním výtvarníkem Národního divadla, v současné době působí ve Státní opeře Praha. Je nositelem různých domácích i zahraničních ocenění (mj. Cena mladého výtvarníka, Cena MK SR, zlaté medaile z trienále v Novém Sadu, PQ 1983, Český lev 2002). Na svém kontě má výtvarné autorství kostýmů pro více než 800 inscenací v Praze, Bratislavě, Brně, Ostravě, Plzni, Berlíně, Monte Carlu, Lublani, Leedsu, Bergenu, Buenos Aires, Santa Fé, Seville aj., jako kostýmní výtvarník se podílel na hudebních filmech Petra Weigla. Ojedinele se věnuje i scénografické tvorbě, zejména pro balet. Za dobu existence Státní opery Praha pro ni vytvořil návrhy kostýmů k celé řadě inscenací, z nichž k nejvýznamnějším patřily *Rienzi*, *Otello*, *Salome*, *Maškarní ples*, *Nabucco*, *Netopýr*, *Aida*, *Boris Godunov*, *Trubadúr*, *Robert ďábel*, *Turandot*, *Orlando furioso*, *Carmen*, *Lucia di Lammermoor*, *Manon Lescaut*, *Vivat opereta!*, *Don Quichotte* a z české tvorby Janáčkova *Káťa Kabanová*, ve dvou nastudováních *Její pastorkyňa* a *Dvořákova Rusalka*.

ZUZANA HVÍZDALOVÁ (sólistka baletu)

V roce 2007 absolvovala Taneční konzervatoř hl. m. Prahy. Během studií byla členkou Bohemia Baletu, s nímž vystupovala na mnoha českých i zahraničních scénách. Tancovala pas de deux Diany a Acteona, variaci *La Cigarette* od Serge Lifara, Pas de six a Grand pas z baletu *Raymonda*, *Indigo Rose* od Jiřího Kyliána či *Akvarely* od francouzské choreografky Andreo Bérangère. Od roku 2004 představovala Vílu šeríku v *Šípkové Růžence* uváděné Taneční konzervatoří hl. m. Prahy ve spolupráci s Národním divadlem. V roce 2007 hostovala v Německu v Městském divadle v Hofu, kde ztvárnila roli Mercedes a sólo v cikánském tanci v baletu *Don Quijote*. K jejím nejvýraznějším úspěchům patří získání diplomu za 4. - 5. místo na VI. mezinárodní baletní soutěži Serge Lifara 2006 v Kyjevě.

Od sezony 2007/2008 je sólistkou baletu Státní opery Praha, kde ztvárnila již řadu rolí. V současné době ji mohou diváci vidět například ve dvojroli *Odetty/ Odilie* nebo *Pas de trois* v Čajkovského *Labutím jezeře*, jako *Popelku* ve stejnojmenném Prokofjevově baletu, *Marii* ve Vámosově úpravě Čajkovského baletu *Spící krasavice – poslední dcera cara*. V minulosti ztvárnila mimo jiné také *Christinu Daaé* ve *Fantomovi Opery* a sólo v choreografii Bronislava Roznosa *Time of Pain*.

MICHAL KRČMÁŘ (sólista baletu)

V letech 2001 – 2009 vystudoval Taneční konzervatoř hl. m. Prahy a na závěr studií obdržel cenu Nejlepší absolvent roku 2009. V roce 2006 se zúčastnil Mistrovských baletních kurzů v Praze a získal 4. cenu na II. Mezinárodní baletní soutěži v Brně, v roce 2007 se stal laureátem Mezinárodní baletní soutěže ve Vídni, o dva roky později obdržel dvě druhá místa na Mezinárodní soutěži Prix Carpeaux ve Francii a v prosinci 2009 první cenu na Mezinárodní soutěži v Brně v kategorii A. Vystupoval na festivalech klasického a současného tance v Columbi, Japonsku, Portugalsku a Maďarsku, a také na slavnostním večeru pro kambodžského krále Norodona Sihamoniho v kambodžském Phenom Phenu. Po ukončení studií byl rok sólistou Bohemia Baletu, s nímž vystupoval na domácích i zahraničních scénách v mnoha choreografiích klasických (*Don Quijote*, *Spící krasavice*, *Louskáček*) i moderních (Jiří Kylián, Dietmar Seyffert, Pavel Šmok, Petr Zuska). V sezoně 2009/10 hostoval v Divadle J. K. Tyla v Plzni jako Princ v *Šípkové Růžence* a ve Státní opeře Praha se představil divákům v roli Prince a *Pas de trois* v Čajkovského *Labutím jezeře* a jako Princ v Prokofjevově *Popelce*. Od sezony 2010/11 získal ve Státní opeře Praha sólovou smlouvu, a do jeho repertoáru tak přibyl také jeden ze Šlechticů v baletu *Spící krasavice – poslední dcera cara*.

MIHO OGIMOTO (sólistka baletu)

Taneční vzdělání získala v rodném Japonsku v Sakamoto Ballet Studio, a poté v kanadské Royal Winnipeg Ballet School. V letech 1995 – 1997 zvítězila v juniorské kategorii několika baletních soutěží (The Nagoya Ballet Competition, All Japan Ballet Competition, Kyushu & Asia Ballet Competition). Jejím prvním angažmá se stal New National Theater Tokyo (1999 – 2001), následovala sólová smlouva v německém Theater Altenburg-Gera (2001 – 2004), která jí mimo jiné přinesla roli Titanie ve Snu noci svatojánské a sólo v Boleru. V letech 2004 – 2009 působila jako sólistka Deutsche Oper am Rhein, kde se představila v Sylvii Johna Neumeiera, v Petite Mort Jiřího Kyliána a především v mnoha choreografiích tehdejšího šéfa souboru Youriho Vámore. K nejvýznamnějším rolím ve Vámosových inscenacích patřila Královna Eleonora v La Ferosa – Židovka z Toleda, Taťána ve Spící krasavici – poslední dceři cara, Myrta v Giselle, Čiňanka v Louskáčkovi – vánočním příběhu, Afrikanerina ve Spartakovi či Titanie ve Snu noci svatojánské. V sezoně 2009 – 2010 byla sólistkou v Aalto Ballet Theater Eseen a ztvárnila tam například hlavní roli v La Sylphide. Od sezony 2010/11 je sólistkou baletu Státní opery Praha, kde se divákům pravidelně představuje jako Taťána v Čajkovského baletu *Spící krasavice – poslední dceři cara*, Marguerite Gautier v *Dámě s kaméliemi*, v Pas de trois *Labutího jezera* nebo Dobrá víla v Prokofjevově *Popelce*.

REBECCA KING (sólistka baletu)

Narodila se v americkém městě Baltimore ve státě Maryland. V letech 2001–2006 studovala u Olgy Toziakové v Ballet Studio No 7 v Columbi. Během studií se stala laureátkou Mezinárodní baletní soutěže ve Varně a finalistkou Youth America Grand Prix, na Mezinárodní baletní soutěži v ruském Artěku získala hlavní cenu Grand Prix winner. V roce 2006 byla sólistkou Ukrajinského národního baletu, kde vystupovala v Pas de trois a Tanci velkých labutí v Čajkovského Labutím jezeře, v roli Ingrid v Peer Gyntovi, v Pas de Action a Pas de trois v baletu La Bayadere. Od sezony 2008/9 byla demisólistkou a od sezony 2009/10 je sólistkou baletu Státní opery Praha, kde tančí například titulní dvojroli Odetty/ Odilie nebo Pas de trois v Labutím jezeře, titulní roli Popelky ve stejnojmenném Prokofjevově baletu a hlavní roli Anastasie v baletu Spící krasavice – poslední dceři cara.

VIKTOR KOCIAN (sólista baletu)

V letech 1999–2007 vystudoval Taneční konzervatoř hl. m. Prahy. Během studií účinkoval ve školních představeních na domácích i zahraničních scénách. Tančil pas de deux z baletů Korzár, Diana a Acteon a Raymonda, sóla v choreografiích J. Kyliána (Indigo Rose, Evening Songs), R. Northa (Troy games), J. Kodeta (Frida), P. Zusky (Bolero). V letech 2004–2006 absolvoval Mistrovské baletní kurzy Darii Klimentové, v roce 2006 získal 2. místo (1. neuděleno) na Mezinárodní baletní soutěži v Brně. V sezoně 2007/2008 byl členem Bavorského státního baletu v Mnichově, kde vystupoval v inscenacích Korzár, Oněgin, Labutí jezero nebo Der Sturm (Bouře) v choreografii J. Mannese. Ve Státní opeře Praha vytvořil řadu rolí, například roli Prince v baletu S. Prokofjeva *Popelka*, v Pas de trois v *Labutím jezeře* nebo roli jednoho ze Šlechticů v baletu *Spící krasavice – poslední dceři cara*.

MIMOŘÁDNÍ HOSTÉ V GISELLE

Daria Klimentová a Vadim Muntagirov

Primabalerína Anglického národního baletu Daria Klimentová se představí v titulní roli baletu Giselle již **4. května 2011** ve Státní opeře Praha. Jejím partnerem v roli Alberta bude Vadim Muntagirov, první sólista Anglického národního baletu.

DARIA KLIMENTOVÁ (první sólistka Anglického národního baletu v Londýně)

Narodila se v Praze a vystupovala na baletních scénách po celém světě. V letech 1989 - 1992 působila jako sólistka baletu Národního divadla. V roce 1996 se stala členkou Anglického národního baletu. Od začátku svého působení v tomto souboru vystupovala ve všech hlavních rolích. Spolupracovala s J. Kyliánem, G. Tetleyem, Ch. Hampsonem a mnoha dalšími choreografy. Na Mezinárodní baletní soutěži Lausanne-Tokyo získala Cenu pařížské taneční nadace a na Mezinárodní baletní soutěži v Pretorii vyhrála zlatou medaili. Ztvárnila také hlavní role v několika filmech (Dáma s kaméliemi, Sen noci svatojánské). V roce 1998 byl o jejím životě natočen dokument. Každé léto vede v Praze své vlastní Mezinárodní mistrovské kurzy. K jejím nejvýznamnějším rolím patří: Odetta/Odilie v Labutím jezeře, Giselle ve stejnojmenném baletu, Aurora, Šeříková víla a Modrý pták v baletu Šípková Růženka, Svanilda v Coppélii, Nikia v Bajaděře, Popelka ve stejnojmenném baletu, Titanie ve Snu noci svatojánské, Ofélie v baletu Hamlet, Julie v baletu Romeo a Julie, Margarita v Dámě s kaméliemi, Kitri v baletu Don Quijote a sólové role v choreografiích J. Kyliána Návrat do neznámé země, G. Balanchina Divertimento No. 15, G. Tetleyho Sphinx, B. Stevensona Three Preludes, Concerto Grosso Ch. Hampsona atd. Daria Klimentová se také věnuje fotografování - její snímky byly publikovány v deníku The Independent, v Balletto 2000 a v mnoha knihách a časopisech po celé Evropě. V soutěži Channel 4 Y2K se stala finalistkou a své práce vystavovala v londýnské Photographers Gallery. Její fotografie často používají různé taneční organizace včetně Anglického národního baletu, pro nějž vytvořila kalendář.

VADIM MUNTAGIROV (první sólista Anglického národního baletu v Londýně)

Narodil se v ruském Čeljabinsku v baletní rodině a po studiích na Royal Ballet School v Londýně získal angažmá v Anglickém národním baletu, kde ztvárňuje řadu hlavních rolí (Albert v Giselle, Romeo v baletu Romeo a Julie nebo také Princ v Popelce a Labutím jezeře). Mezi jeho mezinárodní úspěchy patří vítězství v několika baletních soutěžích (Vaganova Competition, Youth America Grand Prix Competition nebo National Dance Award 2011).

AKTUALITY

Smetanova Litomyšl 2011

Již tradičně bude SOP hostem Mezinárodního operního festivalu Smetanova Litomyšl. 18. 6. vystoupí na slavnostním koncertě nazvaném „Lohengrin & Dalibor, příběhy dávných rytířů“ a nabídne průřez z obou oper (Richard Wagner, Bedřich Smetana). Sólové party přednesou Olga Romanko, Petra Froese, Michal Lehotský, Svatopluk Sem, Richard Novák, účinkuje orchestr a sbor SOP. Dirigentem galakonzertu je Gerd Albrecht.

Mezinárodní operní festival v Miškolci

Na festivalu v maďarském Miskolci vystoupila SOP již v červnu 2001 (Verdi: Aida) a v červnu 2006 (Leoncavallo: Bohéma). Tentokrát sem přiveze Verdiho operu Otello (12. 6. 2011). Dirigentem bude Heiko Matthias Förster, který tuto operu v SOP v roce 2009 nastudoval (premiéra 28. 5. 2009 v rámci MHF Pražské jaro). V hlavních rolích vystoupí Efe Kislali (Otello), Pavla Vykopalová (Desdemona) a Ivan Kusnjer (Jago).

10. turné do Japonska

V říjnu 2011 se SOP vypraví na své již 10. turné do Japonska, tentokrát se svou inscenací Pucciniho Tosky. Dirigentem je Giorgio Croci, v hlavních rolích vystoupí Anda-Louise Bogza, Christina Vasileva (Tosca), Tomáš Černý, Francesco Petrozzi (Cavaradossi) a Miguelangelo Cavalcanti, Jakub Kettner (Scarpia).

Tisková konference k hracímu plánu sezony 2011/2012 se uskuteční 31. 3. 2011 ve 14.30 hodin.

PRODEJ PŘEDPLATNÉHO NA SEZONU 2011/2012 BUDE ZAHÁJEN 11. 4. 2011

Pro zájemce máme připraveno 9 abonentních cyklů, které jsou sestaveny tak, aby si z nich mohl vybrat skutečně každý, včetně seniorů, studentů i rodin s dětmi. Všechny mají slevu oproti vstupenkám kupovaným v pokladně a pestrý operní i baletní program.

V listopadu 2011 zahájíme prodej oblíbeného předplatného *Vánoční dárek*, který obsahuje 4 abonentní cykly s nabídkou baletu i opery.

PARTNER PREMIÉROVÉHO VEČERA

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI STÁTNÍ OPERY PRAHA

NÁSLEDUJÍCÍ PREMIÉRA SEZONY 2010/2011

Giuseppe Verdi (1813 – 1901)

TRUBADÚR

Dirigent: **Jan Latham-Koenig**

Režie: **Lubor Cukr**

Scéna: **Josef Jelínek**

Kostýmy: **Josef Jelínek**

Premiéra: 26. 5. 2011

Romantický příběh ze Španělska 15. století o trubadúrovi Manrikovi a cikánce Azuceně, plný hrdinství, úkladů, lásky, nenávisti a pomsty, je značně spleťtý a jeho zápletky nepravděpodobné. Slavný tenorista Leo Slezak, oblíbený host Nového německého divadla (dnes Státní opery Praha) a vynikající představitel trubadúra Manrika, prohlásil: „Zpíval jsem Trubadúra nejméně stokrát, a přesto nemám nejmenší tušení, o co v této opeře jde!“ Nicméně Giuseppe Verdi si se všemi nepravděpodobnými dějovými fabulacemi skvěle poradil a v Trubadúrovi vytvořil jedno ze svých nejúčinnějších děl. Jeho melodie jsou zde přímo marnotratně bohaté, kovářská píseň cikánů Vedi le fosche notturne z 2. jednání se dočkala celé řady parafrází včetně jazzové úpravy Glenna Millera. Premiéra 19. 1. 1853 v římském Teatro Apollo měla obrovský úspěch a operní scény sváděly o uvedení tohoto titulu doslova boje. Trubadúr spolu s La traviatou a Rigolettem byl prvním vrcholem ve skladatelově tvorbě a dodnes tato trojice oper láme rekordy v počtu představení a návštěvnosti v operních divadlech na celém světě.

PREMIÉRY SEZONY 2011/2012

FANTOM OPERY (balet)

Taneční hororová love story

Hudba:	Petr Malásek
Libreto, choreografie a režie:	Libor Vaculík
Dirigent:	Pavel Šnajdr
Scéna:	Martin Černý
Kostýmy:	Ludmila Várossová

Z temných koutů pařížské Opery se ozývá hlas, který volá mladičkou baletku Christinu Daaé a povzbuzuje její mimořádný talent. Málokdo ví, že onen tajemný hlas patří Fantomovi, znetvořenému géniovi, jenž bloudí spleť katakomb. Do hry však vstupuje i mladý hrabě Raoul de Chagny, žárlivá primabalerína Charlotta a řada dalších postav... Baletní soubor Státní opery Praha nabízí další pozoruhodnou inscenaci: romanticky laděný příběh na motivy románu Gastona Leroux Le Fantom de l'Opera. V čele realizačního týmu stojí Libor Vaculík, jenž tento vzrušující námět, dobře známý z muzikálové verze Andrewa Lloyd Webbera, přenesl do specifického baletního prostředí plného prchavé krásy, tvrdého drilu i řevnivosti. Taneční party Raoula, Christiny, Fantoma a dalších hrdinů představují náročnou zkoušku sólistů a celého souboru, neboť kladou mimořádné nároky nejen na jejich technickou vyspělost, ale také na schopnost dramatického ztvárnění charakterů. Atraktivní látka v hudebním zpracování Petra Maláska a v choreografii Libora Vaculíka má veškeré předpoklady oslovit domácí i zahraniční diváky. Původní premiéra úspěšně inscenace se uskutečnila 10. 4. 2008.

Richard Wagner (1813–1883)

LOHENGRIN (koncertní uvedení)

Dirigent: **Jan Latham-Koenig**

Námět k opeře Lohengrin našel Richard Wagner ve středověkých pověstech o svatém grálu. Lohengrin je grálem vyslán, aby chránil čest Elsy z Brabantu, neprávem obviněné z vraždy svého bratra. Neznámý rytíř porazí žalobce, hraběte Telramunda, a Elsu požádá o ruku – s podmínkou, že se ho Elsa nikdy nezeptá na jeho původ a jméno. Náročný požadavek, zvláště když Telramund a jeho žena Ortrud spřádají intriky...

Hudební odkaz Richarda Wagnera byl těžištěm repertoáru první éry Nového německého divadla (dnes Státní opera Praha) a jejího prvního ředitele Angela Neumanna; Lohengrin tehdy patřil k nejčastěji provozovaným Wagnerovým operám. V dalších etapách Nového německého divadla se pod nové inscenace Lohengrina podepsaly takové osobnosti jako Alexander Zemlinsky a Georg Széll. Po 2. světové válce byl Lohengrin v Praze proveden pouze dvakrát, na scéně Smetanova divadla (dnes SOP) v letech 1964–1975 a v éře samostatné Státní opery Praha v letech 1997–1998. V současném koncertním provedení pod taktovkou renomovaného britského dirigenta Jana Lathama-Koeniga se v hlavních ženských rolích představí vynikající sólistky SOP, Anda-Louisa Bogza (Ortrud) a Christina Vasileva (Elsa).

Ludwig Minkus (1826–1917)

DON QUIJOTE

Choreografie: **Marius Petipa, Alexandr Gorskij**

Nastudování a režie: **Hana Vláčilová**

Pravděpodobně nejslavnější španělský román Don Quijote de la Mancha, jehož autorem je renesanční básník, spisovatel a dramatik Miguel de Cervantes, inspiroval tisíce literárních, hudebních, divadelních i filmových děl. V operních a operetních dílech ho zhudebnilo více než 50 skladatelů, od Francesca Contiho (Vídeň 1719) a Antonia Caldary (Vídeň 1727), přes Giovanniho Paisiella (Neapol 1769), Wilhelma Kienzla (Berlín 1898) k Julesi Massenetovi (Monte Carlo, 1910), Richardu Heubergerovi (Vídeň 1910) a Stanislavu Moniuszkovi (Varšava 1923). Slavný klasický balet vídeňského skladatele, dirigenta a houslisty Ludwiga Minkuse na motivy Cervantesova románu, zhudebnující především milostný příběh Kitri a Basila, byl poprvé uveden v moskevském Velkém divadle 26. 12. 1869 v choreografii Maria Petipy a od té doby se v nescísných podobách vrací na všechna světová jeviště. O 33 let později, v roce 1902, spatřilo svět nové nastudování významného reformátora baletu té doby – Alexandra Gorského, které mělo vždy velký úspěch u publika a doposud se hraje na velkých divadelních scénách.

Pietro Mascagni (1863–1945) & Ruggiero Leoncavallo (1857–1919)

SEDLÁK KAVALÍR & KOMEDIANTI

Dirigent: v jednání

Režie a scéna: **Thaddeus Strassberger**

Kostýmy: **Mattie Ullrich**

Jednoaktová opera z prostředí sicilského venkova, Sedlák kavalír Pietra Mascagniho, je považována za základní dílo italského verismu, jímž na jeviště vstoupily postavy ze současného života. Po premiéře 17. 5. 1890 v římském Teatro Costanzi přichystalo publikum Mascagnimu nekonečné ovace a opera se rozléta vítězně světem. To podnítilo tehdy téměř neznámého Ruggiera Leoncavalla ke zkomponování opery ve stejném stylu – a i pro něho znamenala premiéra jeho Komediantů 21. 5. 1892 v milánském Teatro dal Verme okamžitý úspěch. Oba tituly spojuje téma vášnivě lásky a smrtelné žárlivosti končící vraždou. V Sedláku kavalírovi se lehkomyšlná Lola nechce vzdát svého někdejšího milence Turrida, zasnoubeného se Santuzzou. Lolin manžel Alfio vyzve Turidda na souboj, v němž ho zabije. Neméně tragické vyústění mají i Komedianti, příběh stárnoucího herce Cania, který se dozví o nevěře své mladé ženy Neddy a z pomsty zabije ji i svého soka. Není divu, že obě díla začala být záhy uváděna v jednom večeru – poprvé v roce 1893 v římském Teatro Costanzi. V Novém německém divadle (dnes Státní opera Praha) byl Sedlák kavalír poprvé uveden 18. 4. 1891, Komedianti 16. 4. 1893. Oba tituly zde dirigoval i Pietro Mascagni (6. 1. 1925). V éře Smetanova divadla došlo k jedinému nastudování, nejprve Komediantů (7. 2. 1965), o rok později Sedláka kavalíra ve spojení s Komedianty (5. 3. 1966). Režie a scénického designu nové inscenace se ujme Thaddeus Strassberger, vítěz Evropské ceny pro operní režiséry 2005.

SLAVNOSTNÍ KONCERT (K 20. výročí Státní opery Praha)

Dirigent: **Jan Latham-Koenig, Jiří Štrunc, Richard Hein, František Drs, Tomáš Brauner**

Solisté a orchestr Státní opery Praha

Historie Státní opery Praha jako samostatného právního subjektu se začala psát 1. 4. 1992. Za svou dvacetiletou éru se SOP může pyšnit řadou úspěšných inscenací, ale také, zejména v posledních třech letech, úsilím o obhájení své samostatné existence. K mimořádným tvůrčím činům uplynulých dvaceti let patří řada světových i českých a pražských premiér (G. Einem: Proces, P. Haas: Šarlatán, E. F. Burian: Bubu z Montparnassu, Z. Merta a S. Moša: La Roulette, A. Boito: Nerone, L. Bernstein: Candide, F. Poulenc: Prsy Tírésiovy, C. Saint-Saëns: Hélène, B. Britten: Smrt v Benátkách). Významný podíl v umělecké činnosti SOP patří rovněž baletnímu souboru, který si za osm let od svého vzniku (1. 1. 2003) dokázal vytvořit žánrově pestrý repertoár včetně jedné z divácky nejúspěšnějších inscenací SOP, Čajkovského Labutího jezera. Slavnostní koncert připomene v poloscénických ukázkách nejúspěšnější inscenace SOP:

